

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายปัญญา หนองรอด ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๑๕/๒๕๕๐

วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมบุรณ์ นุชพันธ์ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด
กรณีนายสมบุรณ์ นุชพันธ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง ส่งคำร้องลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ ขอให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ กรณีนายสมบุรณ์ นุชพันธ์ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดกรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นายสมบุรณ์ นุชพันธ์ ผู้ถูกร้อง เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ในปีงบประมาณ ๒๕๔๓ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๑๐๔,๔๔๓,๒๑๖.๒๐ บาท มีผลให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี รวมทั้งผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อผู้ร้อง ภายในสามสิบวัน

ทุกครั้งที่ได้รับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์ รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒

ผู้ร้องตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีเพียง ๑ ครั้ง คือ เมื่อเข้ารับตำแหน่งโดยยื่นบัญชี เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ส่วนอีก ๒ ครั้ง คือ กรณีพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งต้องยื่นภายใน สามสิบวัน นับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยมีได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ร้องทราบ ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงรวม ๓ ฉบับ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๗ และวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๗ ส่วนกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ซึ่งต้องยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องก็มีได้ยื่นบัญชีต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยมีได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ร้องทราบ ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงอีก ๓ ฉบับ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๘ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๘ และวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๘

ผู้ร้องยังได้รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมพบว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี มีหนังสือ ที่ พบ ๕๑๐๐๒/๐๕๔๑ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๓ แจ้งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ทราบว่า มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้องภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง และมีหนังสือ ที่ พบ ๕๑๐๐๒/๑๓๖๖ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๓ แจ้งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีไปร่วมประชุมในวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ เพื่อรับฟังการบรรยาย เรื่อง การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินซึ่งผู้ถูกร้องเข้าร่วมรับฟัง การบรรยายด้วยและยื่นบัญชีในกรณีเข้ารับตำแหน่งถูกต้องครบถ้วน ต่อมาวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ผู้ถูกร้องและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี มีหนังสือ ที่ พบ ๕๑๐๐๒/๐๔๕๐ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ และ ที่ พบ ๕๑๐๐๒/ว ๑๑๑๖ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๗ แจ้งให้สมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเพชรบุรีทราบเรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งต่อผู้ร้อง ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗

ต่อมาผู้ถูกร้องทำบันทึกชี้แจงต่อสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ความว่า ผู้ถูกร้องทราบว่า ตนเองยังไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยไม่ได้ชี้แจงถึงสาเหตุ ที่ไม่ยื่นบัญชีเพราะผู้ถูกร้องลืมและคิดว่าส่งมาแล้ว ประกอบกับผู้ถูกร้องมีทรัพย์สินเพียงบ้าน ๑ หลัง และภาระหนี้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้ถูกร้องยังยอมรับว่าทราบว่า หากไม่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจะได้รับโทษ

ผู้ร้องพิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๐ มีมติ ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ต่อผู้ร้อง ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูป การปกครองฯ ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูป การปกครองฯ ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ จึงรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้โอกาสผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยได้ส่งหนังสือ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ แจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับหนังสือดังกล่าว ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ ต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ความว่า ผู้ถูกร้องทราบข้อกล่าวหาแล้ว ขอให้การรับตามข้อกล่าวหาโดยไม่ประสงค์จะชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามคำร้องของผู้ร้อง

ขณะที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ และมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้บัญญัติให้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ยังคงมีผล

ใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ขึ้นใช้บังคับ และมาตรา ๓๐๐ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้บัญญัติว่า บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรานี้ ดำเนินการต่อไป ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้

กรณีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ในปีงบประมาณ ๒๕๔๓ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีมีรายได้รวมทั้งสิ้น ๑๐๔,๔๔๓,๒๑๖.๒๐ บาท จึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้อยู่ในเกณฑ์ ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ที่กำหนดว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีต่อผู้ร้องภายใน ๓๐ วัน เมื่อเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ตามวาระเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แต่ไม่ได้ยื่นบัญชีกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยไม่ได้ชี้แจงเหตุที่ไม่ได้ยื่นบัญชี แม้ว่าผู้ร้องจะมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจง ข้อเท็จจริงระหว่างปี ๒๕๔๗ และ ๒๕๔๘ รวม ๖ ฉบับ ก็ตาม จนกระทั่งวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องจึงมีหนังสือถึงผู้ร้องยอมรับว่า ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริงทุกฉบับ แต่ผู้ถูกร้อง ไม่ได้ชี้แจงข้อเท็จจริง โดยอ้างว่าลืมและคิดว่าส่งมาแล้ว ทั้งผู้ถูกร้องมีทรัพย์สินเพียงบ้านหนึ่งหลัง

และภาระหน้าที่ราชการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเท่านั้น ในชั้นพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญผู้ถูกร้องก็ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหายอมรับตามข้อกล่าวหาโดยไม่ประสงค์จะชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องทราบว่าตนมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง แต่ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีดังกล่าว กรณีรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจ ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นายสมบูรณ์ นุชพันธ์ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓

นายปัญญา ถนอมรอด
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ